

Misdienaars in tijden van Corona

Dit document wil graag geëngageerde misdienaars en acolieten helpen bij de opstart van de eredienst in tijden van Corona. Misdienaars behoren essentieel tot de eredienst en zijn lichtpilaren voor de ganze geloofsgemeenschap. Daarom wil IJD, Jongerenpastoraal Vlaanderen de misdienaars extra bemoedigen door tips en tricks te geven in dit document. Er is meer mogelijk dan je denkt!

Veiligheid voor alles

Misdienaars zijn volop welkom en kunnen ingezet worden in de eredienst op een veilige manier. Daarbij blijven de basisregels die je vindt op: www.info-coronavirus.be zeer belangrijk.

1. Respecteer de hygiëneregels
2. Doe je activiteiten liefst buiten
3. Denk aan kwetsbare mensen
4. Houd afstand (1,5m)
5. Beperk je nauwe contacten
6. Volg de regels voor bijeenkomsten

De basisregel voor de misdienaar: 1 voorwerp bij 1 persoon!

De misdienaar mag enkel liturgische voorwerpen aanraken die een andere persoon niet aanraakt. Elk liturgisch voorwerp (kaars, kruis, belletjes, gon, ambo, altaar, kruis, albe...) dat door misdienaar A wordt aangeraakt, mag niet door een andere misdienaar B of door een priester, pastor, leek, kerkganger... aangeraakt worden. Dus één of meerdere voorwerpen blijven bij één persoon in de gehele duur van de eredienst. Na de eredienst dient het gebruikte voorwerp licht gereinigd te worden door dezelfde misdienaar. Dit geldt voor zowel de voorbereiding, uitvoering als de opkuis van het voorwerp.

Goede afspraken maken in de voorbereiding van de eredienst met de verantwoordelijke voor de misdienaars is zeer belangrijk. Tijdig aanwezig zijn is dus aangeraden. De huidige maatregelen voor de eredienst van Bisdom Antwerpen vind je op: <https://www.kerknet.be/bisdom-antwerpen/artikel-informatie/coronatijd-ad-valvas-faq>

We geven in dit document enkele gedetailleerde voorbeelden van taken die de misdienaar kan uitvoeren. Deze voorbeelden zijn opgesteld vanuit het [misdienaarsparcours](#) van bisdom Antwerpen. Wil je graag meedoen met het misdienaarsparcours schrijf je dan snel in.

Let op! deze voorbeelden zijn een suggestie en kunnen in elke kerk anders zijn. De misdienaar zal altijd moeten luisteren naar de verantwoordelijke voor de misdienaars, dit kan de priester, koster of misdienaarbegeleider zijn.

Wij adviseren om **de misdienaar zoveel mogelijk taken te laten uitvoeren** die mogelijk zijn. Dit zal hen bemoedigen in hun dienstwerk. Wees creatief, liturgisch en vooral veilig! Als je zelf nog creatieve taken kunt bedenken die niet in dit document staan, pas ze dan zeker toe als het mag en kan.

Wat kunnen en mogen misdienaars doen bij de opstart van de eredienst in tijden van corona?

1. Afstand en mondmasker

- Als misdienaar ben jij een geëngageerde gelovige deelnemer aan de eredienst. Ook jij moet alle maatregelen volgen die voorgeschreven staan voor kerkganger. Uiteraard mag jij je als misdienaar wel verplaatsen omwille van je liturgische taak.
- De misdienaar is verplicht om voor, tijdens en na de viering een mondmasker te dragen.
- Je moet altijd een afstand houden van 1,5 meter tussen de kerkgangers en je mede misdienaars.
- Je moet als misdienaar een afstand van 3 meter bewaren tussen de voorganger, priesters, diakens en pastores. Let dus op dat je niet te dicht bij de priester aanwezig bent vanuit je zitplaats.
- Tijdens je dienstaken – wanneer je u verplaatst - is een afstand van 1,5 meter voldoende tussen de voorganger, priesters, diakens en pastores.
- Spreek duidelijk voor de viering af welke stoel jij als misdienaar gaat gebruiken en zorg ervoor dat deze plaats voldoende afstand heeft van andere personen.
- Zorg voor je eigen blaadje en of zangboek met informatie of liedjes en leg dat klaar op jouw stoel. Let op, het kan zijn dat de huidige maatregelen zingen niet toelaten! Kijk daarom altijd op de website van het bisdom Antwerpen.

2. Voorbereiding en houding

- Wees tijdig aanwezig voor de eredienst begint, dan kan je alles rustig afspreken en klaarmaken.
- Ontsmet je handen bij het binnenkomen en het verlaten van de kerk. Ook voor en na elke diensttaak.
- Voorzie jouw eigen misdienaarkruisje en reinig dit na elke viering.
- Neem één voor één je misdienaarkleed uit de sacristie waar maar één persoon gelijktijdig aanwezig mag zijn.
- De misdienaar moet zelfstandig zijn albe aandoen en zijn singel gebruiken. Er kan niet geholpen worden omwille van de afstandsregel. Als het echt niet anders kan bij jonge misdienaars (<12 jaar), laat dan best mensen helpen die niet tot de risicogroep behoren. Of vraag hulp van familieleden vanuit dezelfde bubbel.
- De misdienaar kan meehelpen als steward om de kerkgangers op een veilige manier te begeleiden naar hun plaats.
- Eenmalige misblaadjes kunnen veilig worden uitgedeeld door de misdienaar of op de stoelen gelegd worden.

3. Kaarsen

- Kaarsen kunnen gebruikt worden zoals anders, zolang de kaarsen steeds door dezelfde persoon worden aangeraakt.
- Let op dat de kaarsen die identiek zijn niet gewisseld worden!
- Worden er kaarsen gebruikt bij de lezing uit het evangelie? Loop dan achter elkaar in de plaats van naast elkaar wanneer de kaarsen worden aangebracht en terug geplaatst.
- Plaats tekens op de grond zodat je weet waar je moet staan bij het evangelie.

- Als je jouw kaars terug aansteekt, voorzie dan je eigen aansteker.
- Als je de kaarsen van het altaar gebruikt bij het evangelie, mag je deze niet laten aansteken door een andere persoon.
- Kaarsen na de eredienst licht reinigen.
- Kaarsen in de eredienst kunnen gebruikt worden bij:
 1. Intrede en uitrede processie;
 2. Het evangelie;
 3. Het eucharistisch gebed voor of naast het altaar (met voldoende afstand);
 4. Liefst geen kaarsen bij de uitdeling van de communie.

4. Processiekruis

- Kan door 1 persoon gedragen worden bij de intrede en uitrede processie.
- Zorg dat je goed weet waar je het processiekruis neerzet.
- Loop altijd in het midden zodat je 1,5 meter laat tussen de kerkgangers.

Een mooi voorbeeld:

5. Bellen en ringelen

- Je kan bellen aan het begin van de viering.
- Bellen bij het eucharistisch gebed.
- Bellen na het heilig of tijdens het gebed over de gaven.
- Reinig de bellen na de eredienst.

6. De offergaven of andere liturgische voorwerpen aanbrenge?

De volgende creatieve oplossing kunnen toegepast worden:

- De misdienaar kan de gaven enkel aanbrenge op een schaal/plateau die de priester niet zal aanraken.
- De gaven of voorwerpen kunnen enkel klaar gezet worden door de priester op de schaal die enkel de misdienaar zal aanraken.

- De misdienaar zal de schaal enkel kunnen aanbrengen op het altaar omdat de priester deze niet mag aanraken.
- Gebruik van meerdere schalen is mogelijk en aangeraden.
- Voor en nadat de misdienaar de gaven via de schaal op het altaar brengt, worden de handen ontsmet.
- Een voorbeeld als stappenplan:
 1. Priester ontsmet zijn handen en zet de gaven klaar op een of meerdere schalen (voorbereiding).
 2. Misdienaar ontsmet zijn handen en zet de schaal op het altaar.
 3. Priester neemt de offergaven van de schaal en zet deze terug op de schaal bij het afruimen.
 4. Misdienaar ontsmet zijn handen en haalt de schaal terug.
- Het altaar mag niet aangeraakt worden door de misdienaar, enkel door de priester.
- Bij het brengen mag enkel het handvat van de schaal aangeraakt worden, niet de onderkant.

7. Vredewens

- Wuif en geef gookusjes tijdens de vredewens en wees hiervan een voorbeeld in de kerk.

8. Mee dienen = mee bidden

Je zal iets minder moeten dienen maar je kan meer meebidden in de kerk. Je kan van deze tijd gebruik maken om de gebeden en teksten in de eredienst te leren. Maak een boekje van alle teksten en bid ze mee op de juiste momenten.

- De eucharistische gebeden en gezangen meebidden.
- Voorbeden bidden (let er op dat de ambo maar door 1 persoon gebruikt wordt).
- Een bezinning bidden.

9. Wierook en scheepje

Alle liturgische materialen die nodig zijn bij de bewieroking worden door 1 persoon aangeraakt (wierookvat en staander, scheepje en lepeltje, kooltjes, lucifer of aansteker, wierook). Hierdoor is het moeilijk om wierook te voorzien. Dit omdat het wierookvat door verschillende mensen gebruikt wordt in de liturgie. Zo zou de diaken, de priester en de misdienaar elk al de voorwerpen voor de wierook moeten bezitten. Het is liturgisch niet de bedoeling dat 1 deel in de viering bewierookt wordt en het andere niet. Bijvoorbeeld wierook tijdens het eucharistisch gebed en niet tijdens de offergaven. Het gebruik van wierook is één geheel. Als de plaatselijke kerk beschikt over voldoende voorwerpen kan het gebruik van wierook gehanteerd worden. Bij een aanbidding kan de misdienaar wel wierook in een schaal bereiden dat gezegend wordt door de voorganger.

10. Extra corona taken

Vele nieuwe regels vragen vele vrijwilligers. Welke dienstbare vrijwilliger is dan beter dan de misdienaar? Misdienaars kunnen ideaal meehelpen met de extra taken in de voorbereiding, uitvoering en opruim van de eredienst. Bijvoorbeeld :

- Mensen begeleiden naar hun plaats.
- Markeringen aanbrengen op de vloer.
- Linten spannen.
- Stoelen ontsmetten voor en na een viering.
- Deuren en ramen openzetten voor goede luchtcirculatie.
- Mee helpen tellen zodat het maximaal aantal kerkgangers niet overschreden wordt.
- Helpen om samscholingen buiten de kerk vriendelijk te vermijden.
- Helpen bij reiniging van alles wat kan worden aangeraakt met de handen: klinken (laat deuren zo veel mogelijk openstaan), schakelaars, kranen, wc-spoelingen, wc-deksels, trapleuningen...

Een hart voor misdienaars

We willen graag onze misdienaars bedanken en bemoedigen voor hun dienstwerk in deze bijzondere tijden. Als je parochie of kerk niet weet hoe ze misdienaars kunnen inzetten in de liturgie in tijden van corona, breng dan dit document mee ter inspiratie. Geef de moed niet op en blijf jonge mensen aanspreken om mee te helpen in de liturgie. Zo probeert iedereen elkaar te helpen en te bemoedigen om hun steentje bij te dragen. Veel succes!

Vrede en alle goeds.